

Vischnaunca Tujetsch
Gemeinde Tujetsch

Invitaziun

8. Radunonza dil cussegl da vischnaunca

dil trienni 2014/2017

mesjamna, ils 20 da matg 2015, allas 20.00 uras,
ell'aula dalla casa da scola a Sedrun.

Tractandas:

1. Avertura
2. Approbaziun dil protocol nr. 07 dils 22-04-2015
3. Revisiun dalla lescha da santeri
4. Prolungaziun dil contract da distribuziun per il feagl official „La Tuatschina“
- credit da rama per ils onns 2016 - 2020
5. Moziun cussegliera Gelgia Deplaz: Punt pendent a Sumsassi
6. Orientaziuns
7. Varia

Suprastonza communal Tujetsch

President communal
Beat Roeschlin

Menader center communal
Lucas Collenberg

Vischnaunca Tujetsch
Gemeinde Tujetsch

Cussegl da vischnaunca
2014/2017

Protocol dil cussegl da vischnaunca Tujetsch

Nr. 07-2014/17 dils 22 d'avrel 2015

Protocol dil cussegl da vischnaunca Tujetsch

Nr. 07/2014/17 dils 22 d'avrel 2015

allas 20.00 uras entochen allas 21.30 uras ell'aula dalla casa da scola a Sedrun

Presidi:	Christian Gieriet	
Actuar:	Lucas Collenberg	
Dumbravuschs:	Otto Curschellas e Franco Curschellas	
Presents:	9 cusseglierAs, total 9 votantAs (absolut pli 5)	
Aspectaturs:	15	
Cusseglers:	Armin Albin, Rueras Arno Berther, Surrein Franco Curschellas, Sedrun Otto Curschellas, Sedrun Gelgia Deplaz, Rueras	Christian Gieriet, Sedrun Sep Aluis Monn, Gionda Severino Solèr, Sedrun Josi Russi, Sedrun
Suprastonza:	Beat Roeschlin, president communal André Schmid, gerau Renato Decurtins, gerau	Mario Hitz, gerau Christian Albin, gerau
Cumissiun da gestiu:	Guido Friberg, Sedrun Norbert Vinzens, Sedrun	Toni Monn, Rueras
Perstgisas:	Diego Curschellas, cusseglier Michel Deragisch, cusseglier	René Epp, cusseglier Marc Berther, suppleant

Tractandas:

1. Avertura
2. Approbaziun dil protocol nr. 06 dils 18-02-2015
3. Rendaquens 2014
 - a) Vischnaunca Tujetsch
 - b) Bogn Sedrun
4. Seramentaziun dil niev president communal
5. Corporaziun da vischnauncas SanaSurselva – elecziun d'in substitut da delegau
6. Orientaziuns
7. Varia

1. Tractanda Avertura

La 7. radunonza dil cussegl da vischnaunca dil trienni 2014/2017 vegn aviarta entras il president Christian Gieriet cun beneventar tuts presents.

Plaid d'introducziun:

Jeu less beneventar vus tuts tier nossa 7avla seduta dil cussegl da vischnaunca. In special plascher hai jeu oz d'astgar solidar e beneventar il president communal Beat Roeschlin en nies miez. Suentar bunamein in onn senza president communal eis ei reussiu alla vischnaunca d'occupar quei post. En num dil parlament communal lessel gratular a Beat Roeschlin sin la honorifica elecziun. El ha giu la curascha da sorprendar quei grev uffeci e persuentar lessel engraziar cordialmein. Da cheu anora giavischel ad el in bien maun per direger nossa vischnaunca ella dretga direcziun. Jeu sun era perschadius ch'el vegn a cumbatter cun tutta forza per il beinstar dall'entira populaziun tuatschina. Entginas sfidas, sco per exempel la depopulaziun, promover novas plazzas da lavur ni la collaborziun sil sector da sanadad, che ha dau il davos temps bia da discussiunar, vegnan segir aunc a fatschentar signur Roeschlin.

Ussa ei il gremi executiv puspei cumplets e tuts san metter las forzas e sinergias en lur departaments. Jeu less denton era prender la caschun ed engraziar grondamein al vicepresidente André Schmid per siu nunstunclenteivel engaschi duront ils davos meins. El ha tgamunau la vischnaunca exemplaricamein. En quei temps ei era vegniu priu differentas decisiuns impurtontas, jeu patratgel vid la halla plurivalenta che vegn proximamein baghegiada ni vid l'introducziun dalla nova lescha da turissem.

En la seduta da questa sera vegnin nus a tractar il quen annual. Quel dat onn per onn in buna survesta sur dil curriu e passau igl onn vargau. Als responsabels dalla suprastonza communal lessel far in compliment per il detagliau rapport annual. El ei fetg informativ e dat ina survesta sur dil vast pensum politic che semova duront in onn en nossa vischnaunca.

Era senza in gronda part dallas entradas che la vischnaunca ha saviu incassar ils davos onns entras la construcziun dalla NEAT savein nus puspei presentar in oreifer quen. In bien quen ei segir d'attribuir alla buna disciplina tier las expensas. Igl ei necessari da s'orientar fetg suenter il preventiv, ch'ei il schinumau muossavia. Era drova ei meinsvart ina certa direzia ella demananza cun las finanzas.

Giavischs e pretensiuns da tuttas varts per differentas caussas ein avon maun pli che detg'avunda. Per quei selubeschel cheu inagada d'engraziar als organs pertuccai per il bien resultat finanziel e surtut era per la buna luvur prestada igl onn vargau.

Era a nossas conlvreras e conlvrers che s'engaschan cun tutta forza e cun perschasiun per nossa vischnaunca s'auda en num dil cussegl da vischnaunca in grond engraziel fetg per lur nunstunclenteivala lavur ed igl engaschi.

Ils cussegliers Diego Curschellas, Michel Deragisch, René Epp e Marc Berther (suppleant) han schau perstgisar. Il suppleant Armin Albin ei presents.

2. Tractanda Approbaziun dil protocol nr. 06 dils 18-02-2015

Il protocol nr. 06 dils 18-02-2015 vegn approbaus unanimamein.

3. Tractanda Rendaquens 2015

Introducziun entras il president communal:

La situaziun finanziaria dalla vischnaunca Tujetsch ei ordvart positiva. La bilanza ei fetg sauna ed era il quen current ei fetg legreivels. La vischnaunca generescha cashflows che lubeschan dad investir egl avegnir e realisar projects durabels. La vischnaunca ha ina fetg gronda sostanza, sin la quala ins astga esser loschs.

Il president communal fa attent sin la midada ell'administraziun communal. Cun la pensiun da Tumaisch Valier ha Karin Bär surpriu la responsabladad per las finanzas.

President cumissiu da gestiun, Guido Friberg:

La cumissiu da gestiun ha l'incumbensa da controllar e d'examinar las differentas spartas dall'administraziun e dil menaschi finanziel dalla vischnaunca Tujetsch. Nossa controlla ha cumpigliau la revisiun dil quen annual dalla vischnaunca da Tujetsch e dil Bogn Sedrun pigl onn 2014.

Nus havein discussiunau ils quens en ina sesida comunabla cun la suprastanza communal. Nies rapport a scret cullas constataziuns ei aschuntaus al quen da vischnaunca el messadi. Nus desistin cheutras da preleger il rapport, nun che zatgi giavischa quei.

Nus selubin tuttina da drizzar a Vus sper quellus constataziuns in per plaidis tiel siaraqun:

Il quen 2014 siara in'ulteriura gada meglier che budgetau. Nus gratulein tier quei ordvart bien resultat. Meglieras entradas che previu e la disciplina d'expensas han effectuai il bien siaraqun. Quei resultat ha possibilitau da far deducziuns supplementaras silla facultad finanziaria ed administrativa. La facultad administrativa ei pli u meins scretta giu. Ils deivets buca fixai ein vegni amortisai e la liquiditad ei fetg buna. Quella cuviera cumpleinamein ils deivets restonts.

Nus engraziein pil rapport interessant ed informativ sur dallas differentas activitads en vischnaunca. In tal bien resultat ei era egl avegnir mo realisabels sche las entradas ein meglieras che previdas e cunzun enten exequir efficientamein ils pensums ch'appartegnan alla vischnaunca. Las sfidas per la vischnaunca sco era per l'economia ed il turissem ein grondas. La vischnaunca duei procurar per bunas cundiziuns da rama che fan attractiva la vischnaunca per luvrar e habitar.

Nus admettein in cordial engraziament per tut il bien prestau all'anteriura sco era alla nova suprastanza communal – en special cunquei ch'els han liquidau la secunda mesadad digl onn 2014 lur uffeci sut l'egida dil vicepresidente André Schmid en quater senza president communal. Denton engraziein nus era allas ulteriuras autoritads e cumissiuns sco era a tuttas colluvreras e colluvrers dalla vischnaunca Tujetsch per lur engaschi.

Nus proponin a Vus d'approbar il quen communal dalla vischnaunca Tujetsch e dil Bogn Sedrun pigl onn 2014 (cul dretg da referendum) e da dar scarica alla suprastanza communal, als ulteriurs organs responsabels ed all'administraziun.

Discussiun:

Cusseglier Arno Berther plidenta il project da collaboraziun dallas scolas Sursassiala che seigi era numaus el rapport annual. El seigi dil meini ch'ins havessi forsa stuiu agir auter en caussa. Ins hagi vuliu

smaccar atras enzatgei, quei che hagi la finala menau a negin resultat. El sedamondi con che quei project hagi custau e co ils cuosts seigien vegni reparti.

Tenor il menader center communal seigi la mesadad dils cuosts vegnida repartida mintgamai per in tierz sin las treis vischnauncas Medel, Mustér e Tujetsch. L'otra mesadad dils cuosts hagien las treis vischnauncas surpriu en proporziun dil diember da scolars 2012/13. La cumpart dalla vischnaunca Tujetsch hagi muntau a rodund frs. 20'000.00.

Cusseglier Otto Curschellas constatescha che la serenera seigi en in bien stan. Ils proxims onns basegni ei neginas investziuns pli grondas. Essend che las taxas stoppien procurar per in quen ulivau sedamondi el tgei che seigi da capir sut in "surpli d'entradas" e sch'ins sappi selubir da reducir las taxas.

Tenor gerau André Schmid hagi la vischnaunca investau ils davos onns rodund frs. 3'000'000.00 ella serenera. Ils proxims onns seigi ei buca da quintar cun investziuns pli grondas. Pendent seigi ina part la separaziun dallas auas schubras e tschuffas (canalisaziun). Ella bilanza figureschi ina reserva da rodund frs. 1'072'000.00 per il manteniment dalla serenera. Quellas reservas seigien destinadas per far las necessarias investziuns egl avegnir. Ina reserva da rodund frs. 2'000'000.00 seigi la finamira. Cu ins contonschi quella summa seigi ina reducziun dallas taxas indicada. Sin fundament dils quens dils proxims onns vegni la suprastanza communal a far ponderaziuns en caussa. Da risguardar vali ei, che las entradas da taxas vegnien a serecur muort la pli pintga activitad da baghegiar.

Cusseglier Arno Berther sedamonda danunder che las entradas per la vendita da terren sigl Alpsu derivien. El supponi che quei seigi en connex cun las pendicularas.

Tenor gerau Renato Decurtins setracti ei dallas entradas ord la vendita da terren alla Andermatt-Sedrun Sport AG per l'erecziun dallas staziuns da val e da cuolm dalla nova pendiculara Alpsu – Calmut. Damai ch'ei setracti da pastira seigi l'entrada cudischada ella sparta agricultura.

Cussegliera Gelgia Daplaz sedamonda tgei investziuns che seigien vegnidas fatgas el rom dil project Tgina dil Rein.

Tenor il menader center communal setracti ei dalla davosa part dils cuosts dil biro Steiner Sarnen per l'elavuraziun dil concept per l'inscenaziun dalla tgina dil Rein e dils cuosts per l'ediziun dil cudisch Mariuschla, il qual tracti la tgina dil Rein e seigi en vendita. Quels cuosts seigien curclai cul credit da frs. 300'000.00 ch'il cussegl da vischnaunca hagi giu concediu.

Cusseglier Otto Curschellas constatescha che las entradas da taglia seigien rodund frs. 1'300'000.00 pli aultas che previu el preventiv. El sedamondi co ins sappi argumentar quella differenza.

Tenor gerau André Schmid seigi ei grev da calcular las entradas da taglia. Las taxaziuns dallas persunas giuridicas seigien per part plirs onns en retard, aschia ch'ei sappi dar surprisas. Quei seigi era stau il cass igl onn 2014, en special en connex cul plazzal da lavur dalla NEAT. Plinavon vegnien las entradas adina calculadas plitost precaut. Cun la terminaziun dil plazzal dalla NEAT vegni ei denton ad esser pli sempel da prognosticar las entradas.

Cusseglier Arno Berther vul saver co la finanziaziun dalla casa dil hosp seigi reglada. El quen figureschien entradas ed expensas da tscheins ed ina contribuziun da frs. 15'000.00 per il mobiliar.

Tenor gerau André Schmid seigi la vischnaunca affittadra principala dalla casa dil hosp. Quei seigi stau ina cundiziun dalla Banca Cantunala. La vischnaunca da sia vart hagi contracts d'affittaziun cun ils partenaris (SMT, pendicularas, scola da skis). Il tscheins che la vischnaunca paghi alla banca vegni - ento-

chen sin ina pintga differenza en disfavur dalla vischnaunca - curclaus entras ils tscheins ch'ella incas-seschi dils partenaris. La contribuziun da frs. 15'000.00 per il mobiliar seigi stada necessaria muort mun-conza da finanzas da Sedrun Mustér Turissem.

Cussegliaer Arno Berther constatescha che la facultad finanziaria seigi vegnida scretta giu per rodund frs. 660'000.00. La gronda correctura seigi vegnida fatga tier las aczias dalla ASS. El sedamondi per tgei motiv che quei seigi succediu.

Tenor genau André Schmid hagi la suprastanza communal gia ponderau igl onn 2013 da far ina cor-rectura dalla valetaziun dallas aczias dalla ASS. El quen 2014 seigi la correctura ussa succedida, aschia che la valeta bilanzada corrispundi alla valeta da marcau per ils 31 da december 2014. La deducziun seigi stada pusseviva muort il bien quen.

Cussegliaer Arno Berther sedamonda sche la vischnaunca hagi concediu ina garanzia enviars la Ander-matt-Sedrun Sport AG ni enviars la Sedrun Pendicularas SA.

Tenor genau Renato Decurtins settracti ei d'ina garanzia enviars la Sedrun Pendicularas SA.

Bogn Sedrun

Introducziun entras genau Christian Albin:

En cumparegliaziun cugl onn 2013 ei il quen 2014 curdaus ora per frs. 35'000.00 meglier. Igl onn 2014 ha il Bogn Sedrun vendiu dapli entradas per il bogn da divertiment ed il wellness, quei che ha purtau entradas supplementaras da rodund frs. 8'300.00. Da l'otra vart han ins saviu spargnar cuosts da mate-rial e rauba ell'altezia da frs. 6'350.00 e cuosts da persunal ed administraziun ell'altezia da frs. 19'600.00 enviars igl onn 2013. Cun quella caschun less jeu engraziar a tut il persunal dil Bogn Sedrun per la buna lavur prestada.

Il quen vesess aunc ora meglier, sch'ei havess buca dau nunspitgadas reparaturas vid la tecnica ch'ei vegnida empau els onns. Pil manteniment dallas maschinas/appraturas ha la cumissiun dil Bogn Sedrun stuiiu dumandar la suprastanza communal per dus credits supplementars. Ina ga frs. 17'000.00 per mi-dar ora la regulaziun dalla ventilaziun en cumbinaziun cun il scaldament. La secunda gada frs. 12'000.00 per saver pagar ils contracts da servis dallas apparaturas tecnicas. Ils daners ch'eran previ per quei in-tent eran gia duvrai si per reparaturas urgentas vid la tecnica.

La tecnica veglia ei in dils puncts principals che dat empau da patertgar. Per quei motiv ha la suprastan-za communal surdau ad in biro specialisau l'incarica dad analisar ils basegns da sanaziun e da far pro-postas per optimar il menaschi ed augmentar l'attractivitaad dil Bogn Sedrun.

Discussiun:

Cussegliaer Severino Solèr gratulescha als responsabels sil bien quen ed engrazia per lur stentas. El sedamondi sch'il concept per il manteniment dalla tecnica digl Bogn Sedrun seigi aunc buca avon maun. Dapi igl onn 1995 seigi ei vegniu fatg nuot vid quell'infrastructura. Tenor el vali ei dad esser precauts da far grondas novas investiziuns. Prioritad gaudi il manteniment digl existent.

Tenor gerau Christian Albin vegni il basegns da sanaziun dall'infrastructura existenta dil Bogn Sedrun analisaus en rama d'in studi. Il manteniment gaudi prioritad. Pér en secunda lingia vali ei d'examinar mesiras per optimar il menaschi e far quel pli attractivs (p.ex. bogn ordaviert).

Votaziun:

Il cussegl da vischnaunca

- a) **approbescha unanimamein il quen annual 2014 cun las amortisaziuns supplementaras buca previdas el preventiv ed il rapport da gestiun 2014 dalla vischnaunca da Tujetsch**
- b) **approbescha unanimamein il quen annual ed il rapport da gestiun 2014 dil Bogn Sedrun**
- c) **dat unanimamein scarica a tuts organs communal.**

4. Tractanda Seramentaziun dil niev president communal

Il president communal Beat Roeschlin engira avon Diu ch'el vegli ademplir tuttas obligaziuns da siu uffeci tenor meglier saver e puder.

5. Tracanta Corporaziun da vischnauncas SanaSurselva – elecziun d'in substitut da delegau

Cun la votaziun all'urna dils 28 da settember 2014 han las vischnauncas approbau la revisiun dils statuts dil Spital regional Surselva. Cun quella revisiun ei la structura dil spital vegnida adattada. Purtadra dil spital ei la corporaziun da vischnauncas SanaSurselva. Per il menaschi operativ ei la Spital regional Surselva SA responsabla. L'adattaziun dalla structura ei stada necessaria en vesta allas grondas sfidas pil spital.

Tenor art. 12 dils statuts sa mintga vischnaunca delegar ina persuna alla corporaziun da vischnauncas SanaSurselva. La suprastanza communal ha decidiu da delegar il gerau Renato Decurtins (ex officio). Sco substitut ei Hans Jacomet, Sedrun, promts da star a disposiziun. Damai ch'el ei gia elegius sco delegau dil Spital regional Surselva vegn ei desistiu sin ina procedura da nominaziun. Formalmein sto el denton vegnir elegius.

Sco commember dalla cumissiun da gestiun dalla SanaSurselva ei il president communal Beat Roeschlin vegnius proponius.

Votaziun:

Il cussegl da vischnaunca elegia unanimamein Hans Jacomet, Sedrun, sco substitut da delegau dalla corporaziun da vischnauncas SanaSurselva.

6. Tractanda Orientaziuns

Gerau André Schmid:

Casa da scola Rueras

La vischnaunca ei stada en contractivas cun ina persuna che ha mussau interess da menar ella casa da scola Rueras in camp da giuvenils. Suenter plirs discuors e gronda lavur da preparaziun ei igl interesent deplorablamein seretratgs. Suenter quella nova ha la vischnaunca immediat contactau in ulteriur interessent, cun il qual ins vegn ussa medemamein a contrahar. La vischnaunca vegn mo ad investir ella casa da scola sch'ei reussescha da serrar giu in contract d'affittaziun a liunga vesta. Ins vegn a far tut il pusseivel per anflar ina sligaziun.

7. Tractanda Varia

Cusseglier Armin Albin constatescha ch'il lag Claus Surrein fetschi ina schliatta paretta. Quel seigi tschuffergnaus e cuntegni pèschs, schnecs ed auter. Quei seigi donn, damai ch'il lag seigi ina buna purschida. El stan actual fetschi ei denton pauc gust da far bogn lien. Armin Albin vul saver sch'ei seigi previu mesiras per megliurar quella situaziun.

Tenor gerau André Schmid ei la problematica enconuschenta. Ils pèschs seigien vegni mess el lag da persunas privatas, malgrad che quei seigi scumandau. Ei vegni sclariu cul cantun co intervegnir en caussa. L'idea seigi da pascar ora tut ils pèschs. En general seigi ei buca sempel da schubergiar il lag. Ins sappi buca semplamein schar giu l'aua pervia dil fundament dil lag e la flora en quel. En quei connex vegni il planisader dil lag contactaus per eruir mesiras pussevlas. L'aua sescauldi era fetg spèrt, quei che promovi la derasaziun da plugls. Quella problematica sappi mo vegnir megliurada entras menar neutier dapli aua frestga. In bischel tier il pumpadi a Surrein seigi avon maun. En connex cun in project dall'Aua Cristalla sper'ins da saver menar dapli aua el lag. Sin fundament dalla problematica culs plugls ei vegniu installau ina duscha.

Cusseglier Sep Aluis Monn fa attent sin la problematica dil cavar aur. Ellas ulteriuras vischnauncas dalla Cadi seigi il cavar aur reglamentaus fetg stregn. Perquei s'augmenti l'activitad en quei sector sin territori da Tujetsch. El vul saver sch'ei seigi previu d'elavurar in reglament per il lavar aur. Tenor el fussi ei necessari d'introducir ina patenta per lavar aur.

Tenor gerau André Schmid disponi l'Aurira GmbH d'ina lubientscha per lavar aur. En quei connex seigi era vegnir definau certas directivas per l'activitad da lavar aur che valien era en general. La suprastonza communal seigi cunscienta che las vischnauncas vischinontas hagian reglas fetg restrictivas. Ins hagi denton buca vuliu ir aschi lunsch ed introducir scamonds. Ei vali denton da tener en egl la situaziun. Per quei motiv vegni ei era fatg certas controllas. Il mument ch'ils disturbis daventien memia gronds stoppi vegnir definau reglas pli restrictivas. La suprastonza communal seigi prompta da discussiunar la tematica cun ils pescadurs ed ulteriurs pertuccai.

Cussegliera Gelgia Deplaz fa menziun dalla buna lavur che Sandro Cavegn e Prisca Berther prestien. Quella buna purschida turistica (lavar aur) stoppi vegnir apprezzada. La vischnaunca stoppi vinavon possibilizar talas activitads.

Cusseglier Franco Curschellas constatescha ch'il Bogn Sedrun seigi staus serraus l'jamna suenter Pastgas (naven da Gliendisdis Pastgas). Quei hagi trumpau ils hosps, en special ils hosps da tschèp che

passentien lu lur vacanzas tier nus. Per igl avegnir speri el ch'il bogn resti aviarts aschiditg sco las pen-
dicularas han menaschi.

La proxima radunonza dil cussegl da vischnaunca ha liug ils 20 da matg 2015.

Il president Christian Gieriet siara la radunonza.

Actuar:
Lucas Collenberg

President:
Christian Gieriet

Vischnaunca Tujetsch
Gemeinde Tujetsch

Cussegl da vischnaunca
01-2014/2017

Revisiun dalla lescha da santeri

Vischnaunca Tujetsch

Messadi

dalla suprastonza communal a al cussegl da vischnaunca

Preziau president
Preziada cussegliera
Stimai cussegliers

1. Situaziun da partenza

Ilis onns 1998/99 ei nies santeri s. Vigeli vegnius engrondius encunter sid per 100 fossas da vischals. Muort quei augment da spazi ha l'emprescha retscha da fossas sut baselgia saviu vegnir sliada si. Monumente e cruschs da tala retscha pitevan grondamein igl unviern entras la neiv che curdava adina puspei giu dil tetg baselgia. Da quei temps ei era vegniu exprimiu il giavisch da saver satrar urnas singulas sco era da haver la pusseivladad da satrar urnas en ina fossa communabla.

Aschia ha ei dau ina nova partiziun dil santeri cun in spazi per 32 urnas singulas en duas retschas. Medemamein eis ei vegniu realisau ina fossa communabla cun in monument da scalegl per l'inscripziun dils defuncts. Il spazi per urnas sesanfla sisum il santeri gest sut la baselgia. Tenor la lescha da santeri vertenta ord igl onn 2003 munta la dimensiun da fossas per urnas singulas a 35 x 75 cm. Il terren vegn cultivaus natural, quei vul dir ch'ei exista negina pusseivladad da plantar ni tschentar fluras. Il terren dalla fossa communabla vegn era cultivaus natural.

2. Restructurazin dil santeri

Il desideri da schar cremar ei s'augmentaus ils davos onns considerablamein, consequentamein ha il giavisch da schar satrar tradiziunal el vischi priu giu. Ultra da quei ha la vischnaunca stuiu constatar ch'il spazi denter las duas retschas fossas per urnas sigulas, cun ina distanza da mo 75 cm, cuntenta insumma buca ils parents e vegnentsuenter. In'ulteriura retscha fossas per urnas singulas ei buca stada realisabla ed ina correctura dalla distanza denter las retschas, muort il cunfin cun la fossa communabla, ei buca pusseivla. Suenter il transferiment d'entginas urnas en in liug nunprevediu per talas fossas ha la vischnaunca stuiu ir alla tscherca d'in in niev spazi da fossas per urnas.

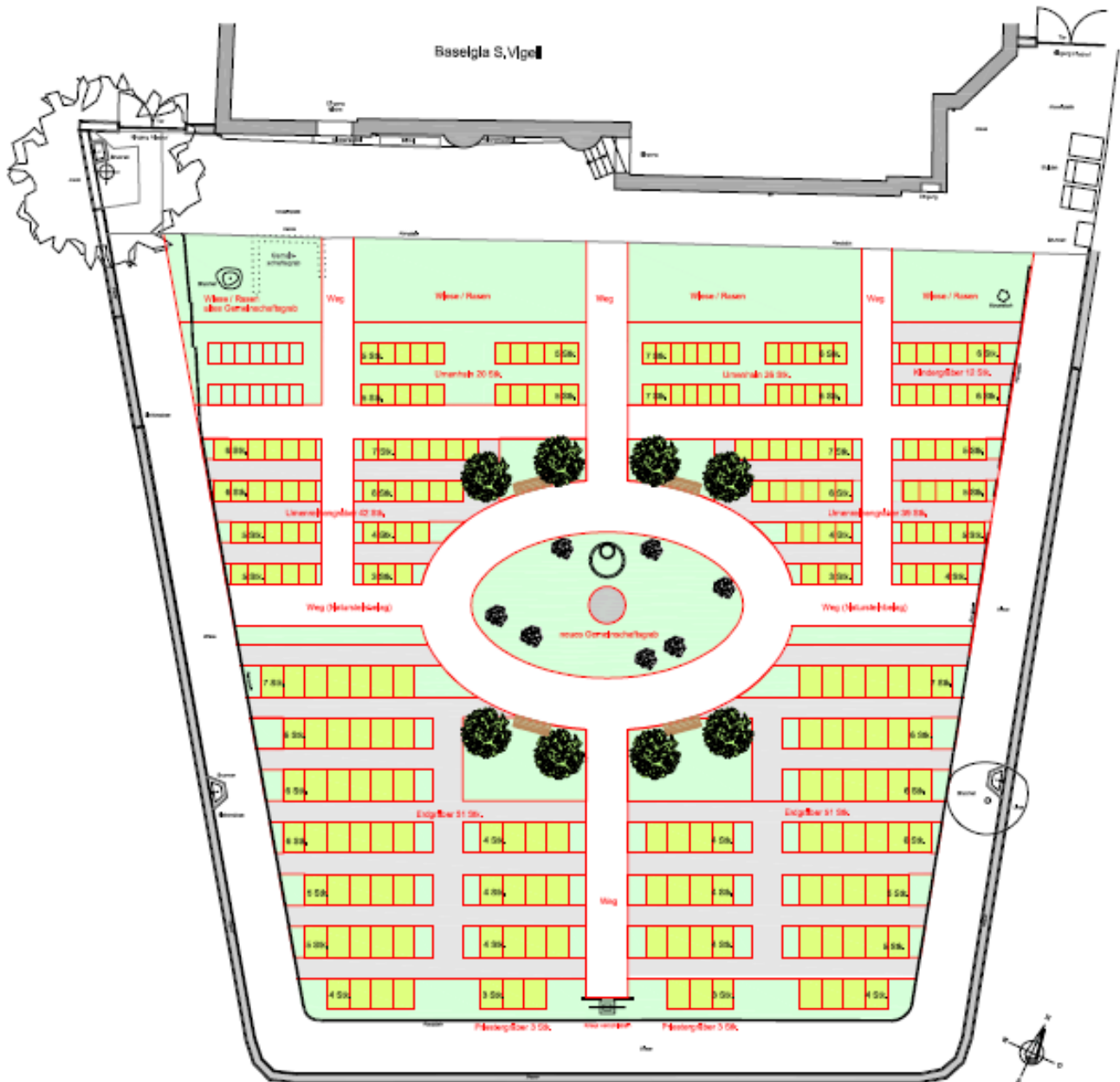
La suprastanza communal ei aschia stada dil meini da schar analizar il basegns da spazi sin santeri. Per quei motiv ha ella incaricau il biro specialisau Tony Linder + Partner AG, Altdorf, cun quella lavur. L'analisa ei vegnida fatga il december 2013 sin fundament dils mortoris dils davos 10 onns. Ultra da quei ei vegniu risguardau in diember actual da habitonts da 1'200 personas (personas cun las scartiras en Tujetsch). Il marcant augment da cremaziuns duront ils onns 2010 – 2013 da 58% ei medemamein vegnius risguardaus.

Tenor il resultat dall'analisa eis ei da quintar egl avegnir cun intragliauter 11 mortoris ad onn. Aschia eis ei da metter a disposiziun per ils proxims 20 onns (temps da ruaus) entut rodund 220 fossas:

- per vischals = 30% = 60 – 70 fossas
- per urnas en fossas da vischals = 40% = 80 – 100 sepulturas d'urna
- per urnas singulas = 20% = 40 – 50 fossas
- per en fossa communabla = 10% = 20 – 30 sepulturas d'urna

Signur Erich Aeschlimann dil biro Tony Linder + Partner AG ha presentau alla vischnaunca differentas variantas co nies santeri savess vegnir partius en tenor ils basegns actuals. La suprastanza communal ei lu sedecidida per la varianta cun in fossa communal en fuorma d'ina ellipsa che sesanfla el center dil santeri. Sil terren dalla fossa communabla vegn tschentau in monument d'art ord lenn larisch. Il miez ensi dil santeri ei previus per urnas singulas ed il miez engiu per fossas da vischals. Il santeri per affons e quel per spirituals resta sco tochen dacheu.

Plan da situaziun:

Sorts da fossa:

- fossas per vischals (102 fossas)
- fossa communabla per urnas
- fossas singulas per urnas (81 fossas)
- selva per urnas (Urnenhain) (46 fossas)
- fossas per affons (12 fossas)
- fossas per spirituais (6 fossas)

TONY LINDER + PARTNER AG
FLÜELERSTRASSE 122
6460 ALTDORF

3. Revisiun dalla lescha da santeri

Sin fundament da quella restructuraziun eis ei era stau necessari da reveder la lescha da santeri vertenta. Per quella lavur ha il cussegl da vischnaunca giu elegiu ils 18 da zercladur 2014 ina cumissiun ch'exista ord las suandontas personas:

André Schmid, vicepresident communal
Arno Berther, cusseglier communal
Gelgia Deplaz, cussegliera communal
Ignazi Monn, representant dalla pleiv
Adrian Deragisch, selvicultur communal

Las midadas essenzialas dalla nova lescha stattan oravontut en connex cun las fossas per urnas singulas sco era cun la fossa communal:

- temps da ruaus per urnas singulas (art. 10) – tochen oz negin temps da ruaus
- diever dallas fossas (art. 12)
- dimensiun dalla fossa (art. 14)
- mesiras dallas cruschs e monuments (art. 16)
- manteniment dallas fossas (art. 22)
- cultivaziun ed uorden fossa communal (art. 23)

Cun la restructuaziun e la revisiun dalla lescha da santeri vul la vischnaunca vegnir suenter als basegns e giavischs dils parents e vegnentsuenter. Plinavon duei era la muntada dil santeri sco liug da sentupa-da vegnir rinforzaus cun in attractiv plaz enamiez.

Termins:

- zercladur/fenadur 2015 lavurs d'impressari
- fenadur/uost lavurs da hortulan e sculptura
- Inauguraziun cun ina pintga fiastetta el decuors dil meins uost 2015

4. Proposta

Sebasond sin las suranumnadas ponderaziuns

propona

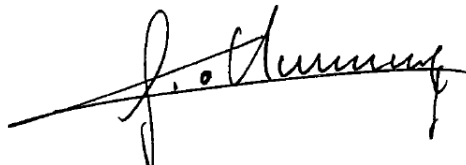
la suprastonza communal al cussegl da vischnaunca

d'approbar la revisiun dalla lescha da santeri per mauns dalla radunonza da vischnaunca.

Suprastonza communal Tujetsch

President communal
Beat Roeschlin

Menader center communal
Lucas Collenberg

Aschunta:

Lescha da santeri
Plan da situaziun en color

Vischnaunca Tujetsch
Gemeinde Tujetsch

Cussegl da vischnaunca
02-2014/2017

Prolungaziun dil contract da distribuziun per il fegl official „La Tuatschina“ - credit da rama per ils onns 2016 - 2020

Vischnaunca Tujetsch

Messadi

dalla suprastonza communal a al cussegl da vischnaunca

Preziau president
Preziada cussegliera
Stimai cussegliers

Il contract da distribuziun per il feagl ufficial "La Tuatschina" spirescha cun la fin digl onn 2015. Ils davos 5 onns (2011 – 2015) ha la vischnaunca susteniu La Tuatschina cun contribuziuns annualas da mintgamai frs. 45'000.00 (incl. tpv.).

Ils 22 da december 1972 ei l'emprema Tuatschina vegnida edida. Dapi lu cumpara ella mintga 15 dis. La Tuatschina vegn buca apprezzada mo dils indigens, varga la mesadad dils total rodund 1'150 abbonents ein numnadamein buca sesents en Tujetsch. Sper la pusseivladad da far publicaziuns ufficialas porscha la Tuatschina era plaz per contribuziuns local-historicas, rapports da viagiari, rapports d'uniuns, portrets da Tuatschinas e Tuatschins, contribuziuns davart schabetgs, occurrenz actualas, inserats ed auter pli. La Tuatschina ha aschia ina gronda muntada per la cultura mo era per l'economia.

Ils 9 da zercladur 2010 ha il cussegl da vischnaunca concediu la davosa gada ina contribuziun per la distribuziun dalla Tuatschina. El ha numnadamein concediu in credit da rama da frs. 225'000.00 (frs. 45'000.00 per onn) per squitschar La Tuatschina ils onns 2011 – 2015. Damai ch'il contract spirescha igl onn 2015 vala ei da decider davart ina prolungaziun da tal resp. la contribuziun finanziaria per ils proxims 5 onns.

La suprastanza communal ei fermamein dil meini da prolunghir il contract e conceder in credit da rama da frs. 225'000.00 per ils onns 2016 – 2020. Las contribuziuns annualas vegnan mintgamai risguardadas el preventiv. L'alternativa tier La Tuatschina - quei che pertucca las publicaziuns ufficialas - fuss il Feagl ufficial Surselva (FUS). Ina participaziun al FUS caschunass alla vischnaunca cuosts annuals da rodund frs. 20'000.00. Essend che La Tuatschina ei igl organ da publicaziun ufficial dalla vischnaunca Tujetsch, il qual duei vegnir mantenius vinavon, fa ei buca senn da caschunar cuosts supplementars entras separticipar al FUS.

Proposta

Considerond la situaziun explicada survast

propona

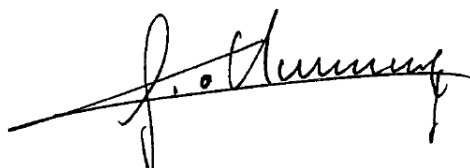
la suprastanza communal al cussegl da vischnaunca

da prolunghir il contract da distribuziun per il fetg ufficial "La Tuatschina" per 5 onns (2016 – 2020) e conceder in credit da frs. 225'000.00 (incl. tpv.) persuerter. Las contribuziuns annualas (frs. 45'000.00) vegnan mintgamai risguardadas el preventiv.

Suprastanza communal Tujetsch

President communal
Beat Roeschlin

Menader center communal
Lucas Collenberg

Vischnaunca Tujetsch
Gemeinde Tujetsch

Cussegl da vischnaunca
03-2014/2017

Moziun cussegliera Gelgia Deplaz: Punt pendent a Sumsassi

Vischnaunca Tujetsch

Messadi

dalla suprastanza communal a al cussegl da vischnaunca

Preziau president
Preziada cussegliera
Stimai cussegliers

A caschun dalla radunonza dils 18 da fevrer 2015 ha la cussegliera Gelgia Deplaz surdau la suandonta moziun al president dil cussegl da vischnaunca:

Moziun "Punt pendent a Sumsassi"

Nus havein gest approbau il maletg empalont per nossa vischnaunca da Tujetsch. Per che quei document setschenti buca enzanua en in truchet ein ils gremis politics dumandai da metter entuorn las finamiras ch'ei definadas en quei maletg empalont.

Tier la formaziun turistica, ch'ei nossa pli impurtanta petga, stuein nus dar tutta breigia da crear products che carmalan dapli hosps ella val mo era projects che porschan in bien ambient e contuorn per nus indigens. Pliras ideas ein gia concretisadas ed jeu sundel dil meini da luvrar vinavon vid quei potenzial ch'ei gia avon maun.

Aschia ei l'idea d'ereger ina punt pendent a Sumsassi sur la Bulla Bulatscha vi gia daditg naschida. Ella colligiass la senda da Plaun Miez che parta encunter Selva sco era encunter la piazza da giugs giu Milar. Il liug idilic a Sumsassi per ina punt pendent ei dil reminent era vegnius presentaus tier l'orientaziun dil project "Ressort a Dieni".

In ulteriur e fetg prezios potenzial ei la Ruina da Puntnengia. Dapi plirs onns s'engascha il Forum cultural cun grond entussiassem e cun ina gronda purziun lavur voluntaria per la renovaziun da quei zun impurtant liug historic. Gl'ei in bellezza punct da survesta e la renovaziun selai veser. Gl'ei in liug da sentupada, per reviver il vargau, per in paus, per ina grillada ni semplamein per esser. Deplorablamein ha la Ruina da Putnengia aunc adina buca ina senda ufficala che meina ils viandonts el liug. Cun pintgas lavurs savess igl access alla Ruina vegnir colligiaus cullas vias da megliuraziun.

El quen 2012 sut formaziun turistica figurescha l'expensa pil project "Punt pendent" cun la summa da frs. 8'258.95. Il project elaborau ei denton mai vegnius presentaus.

Per quei supplicheschel jeu la suprazion communal:

- Da presentar il project "Punt pendent a Sumsassi" culla finamira da prender ina decisiun e d'ereger quella punt el decuors dil proxim temps.**
- Vinavon duei igl access alla Ruina da Putnengia vegnir francaus cun ina senda ella via da megliuraziun Dieni-Casti e cun ina senda tier la via da megliuraziun giu las Rueras.**

Naven dalla Tgina dil Rein entochen a Mustér savessen nus accumpagnar il giuven Rein cun biaras ulteriuras purschidas turisticas per nus e nos hosps. Fetg bunas purschidas ein gia avon maun. Jeu patratgel cheu vid la piazza da golf, vid il Campadi Rein, vid la pendiculara Tgom e vid il lag da Claus. Tut quels buns ed attractivs loghens stuein nus empruar da colligiar e da nezegiar pil turissem da stad mo era pil turissem d'unviern (sendas da viandar, da velo, da témas, dad ir cun gianellas, loipa da cuorsa liunga tochen a Mustér, sport da rodas, dislocar il center d'informaziun NEAT el cuolm ect.). In enorm potenzial!

Enzanua stuein nus denton entscheiver e per quei supplicheschel jeu ils cussegliers dil cussegl da vischnaunca da sustener la moziun "Punt pendent a Sumsassi". Bien engraziament!

Dieni, ils 18 da fevrer 2015

La moziunaria: Deplaz Gelgia

Ella medema seduta sco la moziun ei vegnida surdada, ha il president communicau quella al cussegl da vischnaunca. Tenor art. 41 dil regulativ da fatschentas vegn la moziun tractada dil cussegl da vischnaunca enteifer treis meins dapi ch'ella ei vegnida inoltrada.

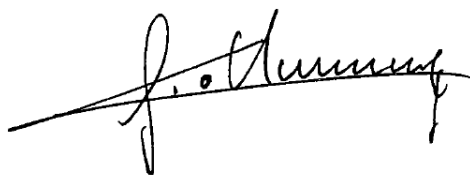
La moziun ei da motivar oralmein entras la moziunara e da risponder entras il representant dalla suprastonza communal. Ei suonda la discussiun generala. Silsunter decida il cussegl, schebein el vul acceptar la moziun ni buc.

Accepta il cussegl da vischnaunca la moziun, ha la suprastonza communal da corrispunder ad ella enteifer miez onn.

Suprastonza communal Tujetsch

President communal
Beat Roeschlin

Menader center communal
Lucas Collenberg